เทียนดำ

ชื่ออังกฤษ Nigellae Sativae Semen, Black Cumin, Black Caraway, Nigella Seed, Love in the Mist Seed, Black Seed

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Nigella sativa* L.

วงศ์ RANUNCULACEAE

ถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์ พืชพื้นเมืองของประเทศแถบตอนใต้ทวีปยุโรปและเอเชียตะวันตก โดยเฉพาะบริเวณโดยรอบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ปัจจุบันเป็นพืชปลูกในยุโรปและในหลายภูมิภาคของโลก

ส่วนที่ใช้ เมล็ดแห้ง

สารสำคัญ น้ำมันหอมระเหย เรียก น้ำมันเทียนดำ 1.4% (ประกอบด้วยสาร thymoquinone, thymohydroquinone, dithymoquinone), สารแอลคาลอยด์กลุ่ม isoquinoline (ประกอบด้วยสาร nigellimines, nigellimine N-oxide, nigellicine)

กลิ่น และรส ไม่มีกลิ่น รสเผ็ด ขม

การใช้ตามภูมิปัญญา ตำรายาไทย ใช้เป็นยาขับเสมหะ ขับลมในลำไส้ แก้อาเจียน เป็นยาถ่ายพยาธิลำไส้ แก้โรคดีซ่าน เป็นยาขับปัสสาวะ และขับน้ำนม ทางยุโรปใช้แก้ปวดศีรษะ ปวดฟัน แก้หวัด และฆ่าพยาธิ ประเทศมอรอกโคใช้ลดความดันโลหิต ประเทศจอร์แดนใช้รักษาโรคเบาหวาน

การศึกษาทางเภสัชวิทยา

ฤทธิ์ต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด เทียนดำมีผลลดความดันโลหิตในหนู สารสำคัญคือ thymoquinone

ฤทธิ์ต่อระบบทางเดินอาหาร เทียนดำมีฤทธิ์ขับลม แก้อาหารไม่ย่อย ปกป้องกระเพาะจากการถูกทำลายโดยแอลกอฮอล์ สารสำคัญคือ thymoquinone

ฤทธิ์ต่อระบบทางเดินหายใจ เทียนดำมีฤทธิ์แก้แพ้ แก้ไอ หลอดลมอักเสบ แก้หอบหืด สารสำคัญคือ สาร nigellone และ thymoquinone ซึ่งมีฤทธิ์ต้านการอักเสบในระบบทางเดินหายใจ

การศึกษาความเป็นพิษ น้ำมันเทียนดำทำให้เกิดการแพ้ที่ผิวหนัง สารสกัดน้ำ สารสกัดเมทานอล และสารสกัดคลอโรฟอร์ม ไม่ทำให้เกิดพิษเฉียบพลันในหนู แต่การศึกษาความเป็นพิษกึ่งเรื้อรังพบว่าสารสกัดน้ำมีความเป็นพิษต่อตับ

ข้อห้ามใช้ หญิงมีครรภ์ และผู้ป่วยที่มีไข้สูง

บรรณานุกรม

https://www.dnp.go.th/botany/mplant/index.html

http://www.worldfloraonline.org/

กลุ่มงานวิชาการเภสัชกรรมแผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทย. ตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย เล่ม 4. นนทบุรี: สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข, 2563.

นพมาศ สุนทรเจริญนนท์ นงลักษณ์ เรื่องวิเศษ. คุณภาพเครื่องยาไทย จากงานวิจัยสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คอนเซ็พท์ เมดิคัส จำกัด, 2551.

เอกสารนี้จัดทำโดยคลินิกการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว
ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน